

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad ca: licarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdeknél.

Városok haladása.

Mi, a kik annyiszor kesergünk szab kir. városunk elmaradottságán, minden kép szeretőnk előmozdítani annak haladását. Lapunk egy munkatársa Szombathelyen járva leírta ott szerzett tapasztalatait, összeméri Szombathelyt Fehérvárral s levonja a következtetéseket. Maga a cikk annyira érdekes, hogy lapunk első helyén, vezetőcikknek hozzuk:

Emlékezés a szombathelyi dalosversenyről.

Szombathelyről magáról szeretnék még egyet-mást elmondani. Úgy készlet valami, hogy ezzel az ifju örüssal foglalkozzunk s összehasonlitsam egyben-másban a mi jó öreg városunkkal.

(Hogy az „ifju örüssal“ nem mondtam valami nagyot, az abból is kitűnik, hogy a szombathelyi lapok, melyek e napokban valósággal tobzódtak a nagyhangu kitételekben s „rivalkákkal“ „frenetizáltak“ a jámbor jött-ment vidékieket, egyszerűen „amerikai arányokban fejlődönek“ mondják városukat.)

Hogyan is kezdjem?

Hol volt, hol nem volt egyszer egy polgármester. Ez a polgármester nagyon vállalkozó szellemű ember volt. Nemcsak annak a jónak nem állott utjában, amit mások találtak ki és iparkodtak megismánni, hanem maga is folytonosan spekulált, tervezgetett, gondolkodott:

„mivel szolgálhatna azon város érdekeit, melynek élén áll. Csinált mindent a világon, még vasutakat is, de ezek a vidék forgalmát nem el, hanem a város felé terelik. Szóval igen derék, okos ember volt. Azóta már képviselő is lett. Sőt meg is bukott sok más politikus-sal és főispánnal egyetemben, mint áldozata a csul enaeku Tisza kormányának, melynek szekeréhez láncolta magát.

Szombathely újabb időben való hatalmas fellendülésének, szép és sokat ígéro virágzásának javarésze a város nagy energiájú volt polgármesterének Ehen Gyulának a nevéhez fűződik. Ez az igazán modern, okos, nagyesszu és sok gondolatú ember éveken át mást sem tett, mint rontott-bontott, mért, épített, kisajátított, bekebelezett s e szinte lázas, nagy munkának az eredménye a mai Szombathely. Igaz, hogy még egy jól kiöltözködött, de meglehetősen köcsös kis leány benyomását kelti a figyelmes szemlélőben, de mérget vehetünk rá, hogy pár év alatt egészen jóképű kisasszony lesz belőle. Igaz, hogy ma még a legtöbb helyen nem teltek, kerombolásra váró vityillók bántják a szemet; itt-ott, na nem vigyáz az ember, könnyen az utcára kinyuló eszterhéjba tűtheti a fejét: de az állomásról nem sar- vagy portengeren át, de a végig aszfalt Szelei Kálmán-utca imponáns új palotái között villanyos vasúton szüggünk négy perc alatt a város kelő közepébe. S elvégre az első

benyomás a fő. Ha én városatyja voinék, az iskolák után első, sőt legelső sorban a mi Deák Ferenc és Horváth István utcáinkra mindent megszavaznék. (Ad vocem: Horváth István utca. Mit is keres a mételep mögött az a hatalmas kaszáló, hova Ehen Gyula már régen egy hatalmas városi hotelt építtetett volna a városunkon keresztül utazó idegenek számára.)

A város legtávolabbi pontjain is pompás vízvezeték ontja vizét a száraz gégek és poros utak leöblítésére. A dalsarnok felé vezető hosszú uton nem is szenvedtünk semmit a portól, ám az is igaz, hogy a város igen intelligens fellépésű rendőrei, kik szolgálat idején Kisfaludy rendőrkapitánytól kezdve le az utolsó emberig egyenruhában jártak, nem is engedték meg senki fiának, hogy fogatával arra ékteleknekjék és riasztgassa a gyalogjáró közönséget.

Érdekes, hogy a villany hazájában a város utcáit nem villany, de gázlámpák (Auer-égek) világítják, melyek a város tulajdonát képezik.

Jó főmérnöke is lehet a városnak. A város jóformán kívül fekvő szent István park pompás fasorával, a városkai villával eszünkbe juttatták a mi vágóhídi dülöngs s Erzsébet ligeten túl fekvő budai utunk esorba fűrészfogakra emlékeztető, minden rendszer és terv nélkül épült vityillósortait s nem tehetünk róla, hogy az összehasonlítás nem a mi javunkra ütött ki.

A városban most épül a domonkosrendű apácák felső leányiskolája s nem kerül bele egy

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Utazás az éjjeli nap országában.

Svédország felé.

Utazásunknak igazán érdekes része tulajdonképen július 9-én kezdődött, a mikor Berlint elhagytuk, a tenger felé vetültünk utunkat.

Előbb azonban remény epizódokat kell elintézni, nevezetesen arról az erzekeny veszteségről kell szólnom, a mely társaságunkat Berlinben utimarsaink hűsége elzetársának elválasával érte. Faltali direktor urat mondhatják a szorszáhasagató elégedetlenek októfonosan a kik nagyon keveset utaztak életükben rossz utimarsalnak, de derék es jó férfi nyolvtáiban senki nem kételkedhetik. Bizony az elválas nem egy bús sóhajást váltott ki s az elcseszemü vizsgálódók kíváncsi tekintete azt is felledezte, hogy a sűrűkancsó keserü tartalma mindket oldalról megszaporodott a néhez könyveseppek gyöngyétől is. De hát ez az élet nem leven a zavartalan örömtől hazájá, ebbe a veszieségbe is bele kellett nyugodniunk.

O Marienbad felé vette útját, mi pedig az északi pályaudvarra vonulván, a Keleti tenger felé induló vonatra szálltunk. Maga a pályaudvar egy valóságos kis város, a melyben könnyü szerrel akár eltevedni is lehet. Vasárnap levén, ezer es ezer ember zúgott körülöttünk, akár a har gyakoly. Kirándulók voltak, a kik a vasárnapot felhasználva, pár óra alatt a tengerhez értek s ott egy kellemes délutánt töltöve, késő este újra visszatértek a

porosz esaszárvaros mindennapvasári forgatagába. A vonatunk lehetett vagy félkilométer hosszú, mire elhelyezkedtünk, egy gyenge purgatoriumi gyötrelmen mentünk keresztül.

Mikor a város sűrű háztömegét elhagytuk, jobbról-balról hegyek vettek körül. Nem sziklas berecek, hanem homokhegyek, az évezredek óta összehalmozódott tengeri homok hullámhegyei. Itt a felénk esapadó ide legünamlat nem figyelmeztetett volna bennünket, az itt-ott fölésláncú kisebb-nagyobb tavak tiszta tükre eszünkbe juttatta volna, hogy a tenger, a büszke, a hatalmas, a gyönyörűseges tenger felé közeledünk már. A városok kepe teljesen remet jellegű. Zomók, zomós hazák, esüesües stílusban épült esnos tornyok tekintgettek felénk a zöld lombok satora mögöl. A vegetáció természetesen siktele tekintetben különbözik a nunktól. Sarga aranykaszos romasagot hiába várunk, mert a zikelő vetesek legalább ket heffel nöögötte állarak a miénknek. Szőlöt, avagy teremt meg epen hasztalan kerestünk. Minel közelebb értünk a tengerhez, annal több lesz a falaz, jelozve, hogy az északi vidék e jellegzetes lakasa kezd szemleletünknek állandó tárgya lenni. Odaértünk a poétikus fekvésü Stralsundhoz s mintha vonatunk kedvezni akarna, fölkelten megkérül az egész várost, hogy annal tovább gyönyörköchessünk a hatalmas, kemor dóm körül megtelepedett házikók kedves képeben.

A tengerparton megérkezés vár ráink. Egy 220 méter szélességü tenger szoroson kellkeresztülmenünk, hogy a Rügen szigetére érjünk, a melyen, annak felső részéig, vonaton folytatjuk utunkat tovább. Vonatunk szoroson a tenger partjához megy, ott pedig egy hajó vár bennünket, a melyre

az egész vonatot szépen rávezetik. Mi kiszállunk s a hajó oldaláról gyönyörködve nézzük a hullámok játékát. Egy negyed óra alatt a másik parton vagyunk, vonatunk tovább rohog Németország buzakamaráján, a Rügen szigetén keresztül Hüllanzó zöld vetések, szép sorjában álló cserezyvetesorok tekintenek felénk. A pirosló cserezyne mosolygva teszi magát kíváncsossá számunkra.

Sassnitzban kiszállunk s hajóra ülünk, hogy a tavobli felénk tekintő Svédország partjaira, Trelleborgba érjünk.

A ki a tengert megismerte, mint jóbarátját, mint kedves, el nem feledhető ismerősét köszöni újra. Úgy voltam vele én is. Adria, a Földközi tenger, az Atlanti Ocean után újra üdvözöltem azokat a kedves hullámokat, a melyek oly ellenállhatatlan erővel hódították meg rokonszenvenmet. Gyönyörködtem újra a sötét, örökké félelmetes, legyözhetetlen erejü s mégis szeretetreméltó hatalmas fehér taraju hullámaiban, a fölöttünk vijjogó sárlayok hönél feléhebb szárnya csattogásában. Szinte észrevétlenül jutottunk hozzá, hogy csoportba verödvé, valamelyikünk, — talán mas, talán én — dalolni kezdünk s öt perc alatt a mélabus magyar nóták zenéje tulharsogta a hajókerék zakatolását, a hullámok zúgását. Hát még mikor valamelyik a hajó szalonjába betekintve, felfedezte a zongorát. Szinte határárt se találuk a jó kedvünknek. János vitéztől, a Balaton partján síró kis lányig, sorra kerültek a régi es új magyar nóták s a ki idegen volt a hajónkon, kíváncsian kérdezősködött a hazánk után, hogy hol terem az a nép a melynek oly bánatosak a nótái, hogy a szív majdnem beleszakad a hallásakor s mégis mosolyban ragyogó szemmel,

Mai lapunk 4 oldal.

Isten fiainak gondolataitól. Én is ha hallom a honfi kerseret, mely a törpe közelet lapályairól fölzkog, hogy „völgyben ül a gyáva kor s háttára szűk köréből ősi saslakára, szédeleg, ha néha föltekint: ha hallom a magyar nép vágódó énekét, hogy „hol vagy István király, téged magyar kiván: azt kiáltom nekik: ne sirjatok, hanem buzduljatok, ne ketelkedjétek, hanem lelkesüljétek s a hitnek idealizmusával s az erkölcs ősi erejével érvényesítétek a gondviselés szándékait. Örülök áll sz. István személyében a nemzet elén, nyomában csak nagy, erőteljes nemzet indul meg. Induljatok hát meg s mondjátok: Hungaria prosperere procedet et regna. Edes magyar hazánk, sz. István nyomában járj, haladj, Isten segítsen s hatalmad érvényesüljön!

ÚJDONSÁGOK.

Nyíri Sándor volt honvédelmi miniszter az új kerületi parancsnok ma városunkba érkezett és átvette a székesfehérvári honvédkerületi feladatparancsnokságot.

Megsemmisítés. A belügyminiszter Fejérmegyei közgyűlésének az adók elhárítása ügyében hozott határozatát ma érkezett leiratában megsemmisítette.

Az ipartestület köréből. Tegnap délután 4 órakor a cipészek, eszmadák együttes szakosztályi ülést tartottak, mely alkalommal a pécsi főszakszabály által átített országos, általános érvényű *részárhatalmi szabályzatra vonatkozó javaslat* kepezte megbeszélés tárgyát. A javaslat a vásároló iparosok védelme végett szükségesnek tartja, hogy a nyomos indok nélkül újabb vásároló ne engedélyeztessenek. A sátorok felállítására és felállítás idejére vonatkozólag országos, egyöntetű eljárást kívánunk iparosaink s szükségnek tartják, hogy a károkló, azaz ruhavásárolók mindig a hatonvásárral egy napon tartassanak. A javaslatot a szakosztály magáévá vette s pártoló véleményel terjeszt fel a kereskedelmi és iparkamarához.

Ugyanezen szakosztály ülésen, melyre a szíjgyártók is meghívottak, *Kirisits* Bódog ipart. jegyző ismertette a kereskedelmi és iparkamarának a *köcs hadsereg részére a kispárosok által szállítandó lábbelit és szíjgyártó, valamint nyerges árak beszerzése iránt* megküldött pályázati hirdetményét. A bakancs-szállításra vonatkozólag nyomában megalkult az alkalmi szövetkezet, mely Horváth Mihály eszmadia-iparost felhatalmazta, hogy az ajánlatot benyújtsa, a vonatkozó meg-

majd a tehenek vidám kolompja veri fel az alomra készülő vidék néma esendjét. Hát az emberek? O dehogy feledkezem meg rólok! Hiszen mintha most is lellem előtt látom őket, a mint a vonat rohogásának hallatára kilepnek a ház elé s a kendőjüket lobogtatják felénk, meg a két három esztendősbabák is. Nem gondolom, hogy a jölet valami búsan bőkezűséggel szornia felejük kímélet. Olyan szántóföldekről, a melyenek miunk vannak, a svédok almodni sem mernek. Van virágzó lajparak, a gyökör, majdnem minden-napi eső s a rája következő nyári napsegar követé nevelt rejtéket s így az állattenyésztés állandó jövedelmét forrást képez, de diszadagságról azt hiszem a tehenek szólnának. Ott élnek az ő jellegzetes, kivétel nélkül vonosra festett házaikban, melyeknek esztössége, tisztasága olyan kívánatos és teledhetetlenné teszi előttünk a svéd vidéket.

Ejfel felé jár már az idő s mi még mindig az ablaknál ülünk, hogy gyönyörködjünk a bajor nép szépségeiben. A vonat szolgál pedig elkészítették már kenyémes nyugvohelyünket, mely pihenésre ímett.

— Hölgyeim, uraim! Holnap is nap lesz. Reggel már Stockholmban kell lennünk s ott szükség lesz a frisségre és a jó kedvre. Menjünk és pihenjük ki magunkat. Jó éjszakát!

— Jó éjszakát!

Bilkei Ferenc.

rendelést elfogadja, a megrendelt cikkeket beszállításra elküldje s a kereseti összeget felvegye.

— Kémelhatólag az idén az eddigmel nagyobb kincstári megrendelés jut a tehervadiaknak. Itt jelezzük, hogy amennyiben a csizmadia, cipész, szíjgyártó és nyerges iparosok közül bárki ajánlatot óhajt benyújtani, a szerződési feltételeket *Kirisits* Bódog ipart. jegyzővel 1905. évi október hó 15-ig betekinthet.

Gyermekhangverseny. Lapunk keddi számának sokféle komoly és szomorú ügye közül kisorsult egy hírcske. Nem is ok nélkül. Mert magunk is akartuk. Feltették aítól a komor környezetől, a melyben talán nem is tudia volna fölbreszteni azt a rokonszenvet, a mely mellett megillet. A szülőhegyen jötekonyeára rendezett gyermekhangversenyrol szolunk, a melyre szombaton oly szeretettel hívtuk fel a jó emberek érdeklődését. Örömmel mondhatjuk, hogy nem hiába! Kovats Karoly ur tágas, kenyelmes, szép szollejében nem először meglátuk az ilyen bajos esemény, melyre a nyarad Székesfehérvár intelligenciája, a gyermekek s szülőik akkori szeretettel szettek. A szép érvetete mellet természetesen az ahasos jövedelmek is tere nyitott s a koronák, sőt a bankok is stárum hullottak a szegények jafára. A musor első pontja *Kovats* Sándor művészi zongorajateka volt, a ki örömelet Serenad-ját játsolta. *Analyszor* dícsérték mar a kasszaszórv igazán talantunra való elodasat, hogy föltönte etezük magunkat a legyem tehvasanak szükségesegetől. Pompa technikaija, bátor nyugodt elodasra hamisítatlan élvezetben részesítette hallgatóit, a kik csak egy mátt panaszkodtak, hogy a kasszaszórv oly jókat volt s a zajos ismetelt tapsvihár se tudta egy újraszóra birni.

Giffing Lenke kasszaszórv esimes hegedűjatekával keiettt oszunte es zajos eljenzest hallgatóimál, a melyből azonban nem kis rész a jatekot kísérő *Kovats* Iren kasszaszórvnak jutott. — *Pichler* Annuska nevet felfeharvott minden művészet irant érdeklodo ismeri. Sokat vártunk tőle s örömmel mondjuk, hogy ismetetlen nem csalódtunk. Hangjának erejét, tisztán esengő dallamosságát, nagy terjedelmet dícsérjük-e vagy kedves meglepetéset ne akarjuk elfelejteni? — Valóban nehéz a választás. Nehez volt a választás a hallgatókra nevezve is, a kik háromszor is kitapsoltak a művésznőt, a ki meglepetésül szebbnél-szebb magyarnótakkal kedveskedett. *Giffing* Lenke a családban otthonos művészi bajlaldóságokról tett tanúságot, a mikor egy rövid, de annal kedvezőbb darab: „Juliska szótben” elszavalásával hódította meg az ő lelkes hallgatóit. Kijutott a tapsból *Gerly* Széver úrnak, a jelenlevo szerzőnek, a ki alig gyozte szerényseggel a halas ünneplést.

Herman László művészi hegedűjátékát szintén ismeri városunk közönsége. Felesleges volna tehát a különös dícseret. Csak annyit mondunk, hogy méltó volt önmagához s azokhoz a reményekhez, melyeket szépen izmosodó tehetségehez kötünk. Jatekanak kedves es művészi háttér *Klobár* Józsefne úrnó zongorakísérete szolgáltatott, a ki szintén halas ovációval fogadott a fellékesult haladzság. — Vegül egy idyllickus dalokból *összeszórt* bűvöjatek következett. *Szabady* Annuska bajor beteg lett, a ficher parnna hajta folyhos szöve fejét, haivany arccal jüggatott az orvos után, a ki *Giffing* Lenke személyében nem is késett az orvosi tudomány segítségével. Fejen tenyes cinderrel, szemén a papaszemmel, műértő kedvességgel vizsgálta a kis beteget s addig esze-ceregetek, addig dalolt gattak egymásnak s a koraított álló enklakara addig enekegetett, míg vegre bealott a javulás s az apró beteg közmegegedesre táncra perdülve, elfelejtett minden bajt es fájdalmat. A rendező a faradhatlan lonka néni volt, a kinek ezután is sietünk átadni a könyörületesség jötekony anygalának nevében a megérdemelt babérokot orot.

Az előadás epilogusa természetesen a nagyok mulatsága lett. Közöttük az első mulattató, Nagy Zsigádé, a kit az aprók serege addig biztatott, addig erőszakolt, míg az ő behizelgő szép baritonján egy esomó szép magyar dalt adott elő, természetesen a Janos vitézből is.

Az előadás 200 koronát megközelítő jövedelme jötekonyeára fordítatik. Szegény iskolás gyermekek részére gyűjtönek belőle alapot. Azt hiszük azonban hogy a Vízvárosi építendő templom alapja szintén részesül belőle.

— **Halálozás.** Vezér Lászlóné, szül. Winkler Mária, néhai Vezér László tanító özvegye 35 éves korában hosszas betegség után elhunyt. Temetése tegnap d. u. volt nagy részvét mellett.

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik felejtethetlen leányom öz. Vezér Lászlóné elhunytá alkalmából mély fájdalomukat részvétük nyilvánításával, avagy koszorúk küldésével enyhíteni iparkodtak, vagy a temetésen megjelentek, kocsijukat a temetés alkalmából rendelkezésünkre bocsásították fogadják ez uton is szívből eredő hála-lánkat. Székesfehérvár, 1905. augusztus hó 24-én. Öz. Winkler Györgyné es családja.

— **Zsoldos.** A középkornak volt egy érdekes, ma már idejét múlt intézménya, a zsoldos katonaság. Ezek az emberek pénzért harcoltak bárki mellett es bárki ellen. Nem nezték az ügy igaz, vagy gonosz, tisztességes, vagy tisztességtelen voltát, csak azt: megadja-e a felfogadó a kialakított bért. A míg megadta, kész volt a fegyverbarátság, ha fölmadta, a zsoldos akár az elleneseges taborba vonult harcolni.

Ez jutott eszünkbe, mikor a Székesfehérvár es Vátele keddi cikket olvasva, a szemérszedett hazugságok, rágalmak es ferdítések sűrű hálózatát láttuk. Tiszta István fízette, tehát a hazudások es rágalmak bere ki van fízetve.

Először közgyűlés hangjáról beszél s kurta-koresimá diskurzushoz hasonlítja. Miből következteti? Lapunk felelős szerkesztőjének Bilkei Ferenc, biz. tagnak tulajdonit egyes szavakat: „dögilus, dögletes szagu legyek.” Aztán ismét: „dögletes hus es büzletes legyek.” Eltekintve attól, hogy hulmi „dögletes es büzletes” szavakat mi a közhasznalatban egyáltalán nem ismerünk s ilyenek legfeljebb a Galiciából bevándorolt kazárok szotarából valók, komisz es pimasz rágalomnak nyívanitjuk a Sz. es V. állitasát, mintha Bilkei Ferenc az idézett szavakat használta volna. Beszelt szentelen es impertinens legyekről, a melyek a tejes es husos fazekakon kövére hízta, de a Sz. es V. által neki tulajdonított szavak csak hülye elmének s szörnyszülöttei lehetnek.

Aztán jön egy másik hazugság: Dr. Saára Gyulára ráfogja, hogy „a szabadelvű pártot soha nem hallott elismerő szavakkal illette”. A hány szó, annyi hülyeség es hazugság. Miféle fülei lehetnek annak, a ki egyáltalán nem mondott, senki által nem hallott kijelentéseket tulajdonit egy uri embernek, a kinek elvi meggyőződése mindig az ellenkező állaspontot foglalta el. Kijelentjük, hogy a dr. Saára Gyulának tulajdonított szavakból mi es a kik a közgyűlésen ott voltunk, egy szót sem hallottunk, a mit rája fognak nem egyéb otronba hazugságnál.

Hasonló otrombaság eljárása, midőn Tóth István főjegyzőt, illetőleg az egyik aljegyzőt megtamadjja, a hol a rosszakarat es célatosság, a Tisza imadás, no meg Fiáth főispán eljárásának ügyetlen védelme neki az ellenzéki főjegyző ellen. Egyébiránt ezen ügyben az érdekeltek helyt állanak magukért es cselekedeteikért.

Havranek József városunk polgármestere egy alkalommal nyilvánosan szem- es fültanuk jelenletében a Sz. es V. egyik cikkének alapján *pimasznak, hülyének, röpöknek* stb. nevezte Lurja Aladárt, az emiltett lap f. szerkesztőjét. Péczér Péter gazd. tanácsos pedig a Nádor utcán masok jelenletében ugyancsak Lurja Aladárt *guzembernek* deklarálta. Lurja Aladár mindkét rendbeli epitheton zsebre vágta. Ezek után nem egytalan nincs mit csodálkoznunk a Sz. ez. V. irmodorán.

— **Ismeretlen öngyilkos.** Ma délelőtt egy 24 éves fiatalember akasztott holttestét találták az asztalvölgyi dülök egyik akácfaán. A rendőrség részéről Kuti Fülöp rendőrfalkapitány ment ki a helyszínére. Az öngyilkost megmottozták es nála egy munkakönyvet találtak, melyből a név azonban kivolt tépve. A munkakönyvből kitűnik, hogy az illető legutóbb Kibéren Heiszler Ignác szállitónál, mint kocsis szolgált. A könyv egyik lapjára azt írta az öngyilkos, hogy tettét azért követte el, mert nem tudott iszákosságit szenvedélyéről leszkni. Hulláját beszállították a volt vároosi kórház hullaházába.

Táncmulatság. Sőrecz József táncmester diaktanítványai f. hó 19-én a Latskovits fele kert-helyiségben a szegény iskolástituk felbuzdítására jól sikerült táncpróbát rendeztek. Jelencölök:

Asszonyok: Bernáth Istvánné, Bendi Istvánné, Bazsi Ambrusné, Beke Józsefné, Békési Józsefné, Bóvik Ignácné, Csima Jánosné, Cserny Hugóné, Deák Ferencné, Grótz Kálmánné, Elm-hirn Istvánné, Gerbán Istvánné, Horváth Sándorné, Hajós Józsefné, Hollaky Árpádné, Ilés Antalné, Juhász Jozsefné, Kapitány Lajosné, Kirner Lászlóné, Kovács Györgyné, Kövesdy Lajosné, Knezsits Istvánné, Kaplán Istvánné, Mayer Ernóné, Mendel Jánosné, Pohlentz Alajosné, Pala Györgyné, Papp Sándorné, Papp Józsefné, Pángl Lipótné, Palkovits Györgyné, Rédey Vilmosné, Somogyi Károlyné, Saly Károlyné, Stojkovits Józsefné, Schlögl Adolfiné, Schvalm Viktorné, Szabo Istvánné, Szanyi Istvánné, Szép Károlyné, Szeivald Istvánné, Szóke Néné, Szellősy Ferencné, Szokolay Istvánné, Stefánis Jenőné, Tar Józsefné, Wittendorfer Katalin, Várhelyi Gyuláné, Zalka Jánosné.

Leányok: Beke Mariska, Bendi Gizka, Cserny Iduska, Deák Ilonka, Ejlórh Katica, Csáladi Teruska, Csima Imruska, Gerbán, Mariska, Gróc Mariska, Horváth Erzsike, Huszár Mariska, Hollaky Sárika és Aranka, Hajós Aranka, Ilés Juliska, Juhász Margitka és Cecuska, Kaplán Mariska és Ilonka, Kapitány Margitka, Kostyelik Margitka, Kirner Klemke, Kerber Imruska, Kovács Vilma, Kövesdi Margitka, Kovács Mariska, Mayer Otika Juliska és Annuska, Mendel Janka, Pángl Terike és Annuska, Pohlentz Annuska, Papp Iluska, Papp Etelka és Ilonka, Pala Etelka, Rózsika és Elluska, Somogyi Mariska, Stojkovits Irénke, Schvalm Etelka, Szóke Imruska, Szeivald Mariska, Szanyi Mariska, Skudlik Juliska, Varga Stefike, Tar Rózsika, Zalka nővérek. Felülvezettek: 2 koronát: Horváth Sándorné, Rédey Vilmosné, Wittendorfer Katalin, Grótz Kálmán, 1 koronát: Papp Józsefné, Palkovits Iréné, Kirner József, Világossy Károly, Kiss Géza, Marsall Béla, Holubek Ferenc, Deák Ferenc, 80 fill.: Beke József, 20 fill.: Bernáth Vilmos, 10 fill.: Reich Lajos.

Felülvezetők. A helybeli könyvnyomdások által rendezett mulatságon felülvezetők: Dr. Lauschman Gyula 6 kor.; Heckenast Kálmán 5 kor.; Farnukások szakegyesülete 1 kor.; Müller Testvérek (Budapest), Singer Ede 3-3 kor.; Toth Ferencné 2 kor., 10 fill.; Öze Számmer Iréné, öze Számmer Kálmáné, Grünberg József, Cipesz- és eszmadha szakegyesület 2-2 kor.; Sajti Andras, Tefel Katica, Tefel Sándor, Z. Z. Z., Ács Jánosné, Kreutzer Gusztávné, Sepsi János, Sepsi Mariska, Szalay József, 1-1 kor.; Szabo Bálint 60 fill.; Jókai Ferenc, Szli Jánosné, Cizmás Eleké, Nemeth Józsefné, Koszorus Ignác, Havitsch Ferenc, 10-10, Hecht József, N. X., N. X., 20-20 fill.;

Apátlan-anjátlan. Egy 11 éves fiúgyermeket hoztak ma délelőtt a János-futási lakosok a rendőrségre. Horváth Józsefnek hívják és azt állítja, hogy apja Horváth György egy évvel ezelőtt halt meg holtán, anyja pedig mintegy 8 nappal ezelőtt egy férfi társaságban távozott hazulról, faluvégi lakásukból, 6 utasok felvázolt, de észrevették és az anyjával tartó férfi elzavarta. Többsé nem talált vissza holtára és vagy egy heti élen-szomján való bolyongás után jutott Jánosfutásra. A rendőrség attól hirtelen közleg előjárásához hogy megfelel-e az igazságnak, amit a fiú elmond.

Tolvaj napszám. Nagy József ahéven Major József 13 éves, Kemenes hogveszi illetőségű napszámos több mint három heten keresztül Penner József esztorai-utcai lakos földműves gazdánál dolgozott. Nagy József, aki így az ottani viszonyokkal teljesen ismerős volt, ma kora reggel belopódzott Pennerék udvarába és a tyúkolból négy tyúkot elemelve a városba indult, hogy azokat a piacon eladja. Utközben a sors összehozta Szeidl Pál rendőrrel, aki a városházára kísérte. Nagy a lopást beismerte. A tolvaj csak nem rég szabadult ki a soproni fegyházából, ahol szintén lopás miatt ült. Nagy különben is 15 évet töltött már különböző bűncselekmények miatt zárt ajtók mögött. A rendőrségtől átkísérik a kir. ügyészséghez.

Cseplőmunkások sztrájkja. Gulner Gyula bérletén Pétdélén tegnap délután a cseplőmunkások abbahagyták a munkát és sztrájkba léptek. Nagybbrészt követelnek a munkások, Gulner Gyula azonban semmi szín alatt nem hajlandó azt megadni. Komiss Boldizsár főszolgálati kiutazott a helyszínre.

A konkurencia. Deutsch Mór, a 69-ik gyalogezred markotányosát szörnyen bántotta az a konkurencia, amelyet Palicska András viedel-falvos okozott neki, aki három hét óta a katonák után járva cigarettát és cukorkákat árul-gatott. Deutsch tegnap megszóltotta az utcán a konkurenst és figyelmeztette, hogy ha abban nem hagyja az árulást, fejlelnti a hatóság-nál. Palicska a figyelmeztetésre egy ésomó gorombasággal felelt, a melynek az lett az eredménye, hogy egy arra haladó rendőr bekísérte a város-házára. Kuti Fülöp rendőralkapitány Palicskát csavarásban, utcai botnyesimálásban és ipar-kelében találta bűnösnek, amiért azután hat napi elzárásra ítélte.

Tűz a vágóhidnál. A vágóhid mögötti ugynevezett vágóhidnál, amely annyira be van építve, hogy már egy kis városrészt képez, tűz volt tegnap délelőtt. Rosta Szabo János földműves udvarán egy szalmakazal gyulni ki és teljesen legett. A kivonult tűzoltóság már csak a szomszédos kazalok védelmére szorítkozhatott. A tűz okozta kar körülbelül 80 korona, biztosítva nem volt. A tűz valószínűleg gyújtogatásból keletkezett. A rendőrség ezirányban megindította az eljárást.

Nem sikerült betörés. Császár József 60-ik gyalogezredbeli őrszemelő és öze Császár Imre (Szárcsa-u. 18.) és László Mihály (Szárcsa-utca 14) földműveslegények vasárnap éjjel beakartak törni Prikkel János Széchenyi utcai vendéglőjébe. A korcsnajtű felkészítésére felébredt házbélek larmájára azonban megavartak a betörőket, akik futva elmenekültek. Futásuk közben azonban felismerték őket. Császár Józsefet ezredparan-cokságánál, a két földműveslegényt pedig a kir. ügyészségnél jelentették fel.

2-3 kosztos diák egy tanitónál teljes ellátásra esetleg zongoratanításra elfogad-tatik. tudakozódni lehet Várkörút 17 sz. a.

Az „Arpádfürdő”

hideg uszodája folyó évi augusztus 12-én delután 3 órakor

MEGNYILÓLT.

Bejárat kizárólag a Várkörútról (Csatornapart.)

Fürdő-idő:

Férfiak: Naponta reggel 6-8 óráig, délután 3-tól este 8 óráig, szombatkor holnap este 7 óráig.

Nők: Naponta reggel 9 óráig déli 1 óráig.

Fürdő-árak:

Ülőhelyek használata	10 fillér
Forró és hidegvíz egy közös uszodában	20 fillér
Levegő	10 fillér
Külön forró és hidegvíz uszodákban	10 fillér
Fürdőkezelés	6 fillér
Fürdőszobák	6 fillér
Napszobák	10 fillér
Gyógykezelés szobák	6 fillér
Fürdőkapu	6 fillér

Jegyek kizárólag a fürdőpénztárnál kaphatók.

Állam az államban

A Budapesten megjelenő „Szabadság” c. munkás hetilap legutóbbi számából közöljük az alábbiakat.

„Nem érdemtelen rámutatni azon okokra, amelyek mellett a szociáldemokraták agitáló hatalma oly nagyra nőtt. Liberális országban élve, azért világos, hogy nem azt a hatalmat értjük, mely a szellemeket akarja egy elvnek meghódítani, hanem azt, mely az egyéni szabadságot nyírja meg, mely a törvényes intézkedéseket nem respektálja, mely büntető hatalmat arrogál magának és államot alkot az államban.

Elvitázhatatlan, hogy a szociáldemokrata terrorizmus a kormányok közönyössége folytán nőtt nagyra.

Nyugodtan nézték a szociáldemokrata agitáció elfajulását és hogy a munkaközvetítés és betegsegélyezés miként kerül jobban és jobban a szociáldemokrata kényurak kezei közé. Nem törődtek azzal, hogy a vezérek egy intésére a munkások tizezrei meggyőződésük ellenére lépnek ki a munkából, továbbá, hogy kijátszák a gyűjtési tilalmat, hogy a dolgozni akarókat a munkában erőszakosan megakadályozzák, a gyárakban kömrendszert honosítottak meg, a sztrájkolókat nyíltan ráuszítják a dolgozókra, a sztrájk-törőket büntetik, a renitens munkásokat eltűntetik a munkától stb. Bajos volna az egész bünlajst-romot leírni.

A szociáldemokraták lábbal tiporják a munkára való jogot.

Lapjaik egész nyíltan kiírják, hogy K. és J. munkások sztrájk-törőkké lettek és hozzáteszik „ezekkel az emberekkel a sztrájk befejezte után számoljanak le.” Rendesen ezeket a sztrájk alatt éri egy kis barátságos késszurás, fejbeverés stb. melynek nincs gazdájja, mert véletlenségből történt. (1) Ha pedig a sztrájk-törőket nem éri ily baleset, úgy a pártvezetőség gondoskodik arról, hogy az illető a munka felvételekor megemlé-keztessék eltűvelődéséről. Ilvenkor a többi munkás leteszi a szerszámot, kijelentve, hogy az ilyen belpoklossal nem dolgozik, olykor padra állítják és az összes munkások végigköpi-üket, olykor követelik, hogy az illeto „belpoklosokat” mint a rabokat, valami elküldött helyen foglalkoztas-sák. Jól jár az, akit csak néhány hónapra tiltanak el a munkától, vagy nyilatkozatot íratnak alá velük, hogy szánják-bánják büntüket és -- a Népszavára egy évre fizessenek elő.

Mindezt azért teszik a vezetők, hogy a tömeg, félve a megbélyegéstől, akarata ellenére is vakon engedelmeskedjek a sztrájkrendezők parancsainak. Valóságos abszolutizmust gyakorolnak.

Angol, Német, Olaszországban és Hollandiában a törvények rendelkeznek arról, hogy ilyesmi elő ne fordulhasson. Hazánk ipartörvé-nyének 104. szakasza csak egész általánosságban rendelkezik, hogy fenyegetés és tetleges bántalom tilos a sztrájkra való buzdításnál. A külföldi törvényhozásban egész precíz körülírják az idevonatkozó rendelkezést. A külföldi mindelemű erőszakot, fenyegetést, vagyon és tárgy rongálást sztrájkügyekben a legszigorúbban bünteti, még súlyosabban bünteti a sztrájkorszemek állítását és a dolgozni akaró munkások szerszámainak elküldését.

Ezzel szemben hazánkban a legnagyobb anarchiát, a dolgozni akaró munkások teljes terrorizmusát látjuk.

A „Honi Ipar” 1905. aug. 15. számában hozta az „Állam az Államban” c. cikkét, melyet kivonatolva fentebb adunk közre. Olvasóink meggyőződhetnek ebből, hogy mennyire fején találja a szöveget. Mily égető szükség van a szociálisták tulkapásainak korlátozására.

Azt akarják a körmösök, hogy a munkások tömege egy formaható, átalakítható viaszkmassza legyen. Ma lépjenek kivétel nélkül sztrájkba holnap, ha a vezéreknek úgy tetszik, szüntessék meg a sztrájkot anélkül, hogy bármit is kívívtak volna.

Ma ábcukolásra kényszerítik a tömeget, holnap esetleg ugyanazok éjénzésére. Az egyéni szabadságot beköböberik. Mindamelllett nem szűnnek meg a munkás egyéni szabadságát és jogát hangoztatni és magukat olybá tüntetni fel, mintha ezekért önfeláldozásban küzdenének.

Szóval: egész természetrajzuktól kitészik „a népszalok és a munkást zsarolók prototípus alakja.”

Piaci árak:

Székesfehérvár, 1905. augusztus 23.

Buza	15 40—15 60
Rozs	11 80—12 —
Árpa	12 00—12 60
Zab	11 80—12 00
Tengeri	17 00.

A forgalom laihya.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesf. hérvárott.